

Dosarul nr. 2rh-72/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: D. Sîrbu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Sîrbu, V. Clima, L. Bulgac)

instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: V. Doagă, Iu. Bejenaru, D. Mardari, M. Pitic,
G. Stratulat)

Î N C H E I E R E

16 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii
Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii
Consiliul municipal Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae
Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil
a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La 23 iunie 2017, Alexei Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii
Primăria mun. Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae Vasian cu
privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii
judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27
aprilie 2011 (rămasă irevocabilă la data de 27 mai 2011), a fost admisă cererea de
chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Consiliului mun.
Chișinău privind obligarea de a-i atribui spațiu locativ împreună cu membrii familiei
sale.

Întru executarea hotărârii menționate de către Curtea de Apel Chișinău a fost
eliberat documentul executoriu nr. 3-2178/11 la data de 27 aprilie 2011, care a fost
prezentat și primit spre executare de către executorul judecătorec Pașa Nicolae la
data de 23 iunie 2011, iar ulterior, după scurgerea a 6 ani în care acesta nu a fost
executat, prin încheierea executorului judecătorec Pașa Nicolae nr. 019- 226r/17

din 27 aprilie 2017, s-a strămutat titlul executoriu respectiv la executorul judecătoresc Vasian Nicolae.

A relatat că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011 nu a fost executată, pe motiv că Consiliul mun. Chișinău nu dispune de spațiu locativ liber. Totodată, în toată această perioadă, reclamantul împreună cu familia sa a fost nevoit să închirieze locuință și respectiv să suporte cheltuieli în acest sens, fapt confirmat prin contractul de închiriere a spațiului locativ (fără număr) din data de 01 mai 2011 pentru perioada din 01 mai 2011 - 01 noiembrie 2013, contractul de închiriere (fără număr) din data de 01 ianuarie 2014 pentru perioada din 01 ianuarie 2014-01 iulie 2016 și contractul de închiriere (fără număr) din data de 01 septembrie 2016 pentru perioada de 01 septembrie 2016-01 martie 2019, costul chiriei constituind suma de 3 500 de lei lunar.

În acest context, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală mun. Chișinău (Direcția Deservire Fiscală Rîșcani), prin răspunsul nr. 26/2-07/4-1554 din 19 iunie 2017, a confirmat că, la situația din 19 iunie 2017, conform registrului de evidență a contractelor de locațiune au fost înregistrate contractele pentru perioada anilor 2011-2019 între Popescu Inga, ca locator, și Alexei Gheorghe, ca locatar. Totodată, conform aceluiași răspuns s-a confirmat că a fost achitat impozitul pe venit aferent operațiunilor de predare în posesie și/ sau folosința a proprietății imobiliare în mărime de 12 670 de lei.

A mai specificat că distinct de prejudiciul material pe care l-a suportat și îl suportă în continuare, nu mai puțin importante sunt și suferințelor psihice, cauzate lui Alexei Gheorghe, acestea manifestându-se prin sentimentele neajutorare, complexul de inferioritate, de rușine, insatisfacție de lipsirea de posibilitatea de a locui într-un spațiu locativ decent care i se cuvine în baza unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, pentru munca silnică de ani de zile. Sentimentele respective sunt generate de faptul că drepturile lui Alexei Gheorghe sunt tratate într-un alt mod decât drepturile altor persoane puse în aceeași situație ca și el, ceea ce îl face să se simtă inferior colegilor săi, sau altor cetățeni cărora li se elibera spațiu locativ la simpla prezentare a hotărârii judecătorești, nefiind necesară nici intentarea procedurii de executare sau într-o perioadă foarte scurtă după aceasta. Faptul că, debitor al procedurii de executare este Primăria mun. Chișinău, adică cel mai puternic organ administrativ local din țară, care repetat își permite să ignore orice solicitare înaintată în cadrul procedurii de executare, neavând nici un temei legal în acest sens, îl face pe reclamant să simtă o frică și sentimentul de neajutorare. Această frică și nesiguranță îl face să-și piardă încrederea în existența principiilor de legalitate, dreptate și egalitate în drepturi. Nu mai puțin important este faptul că, reclamantul simte o rușine față de membrii familiei sale, care îl vedeau drept cap a familiei, persoană cinstită și corectă care se luptă cu nelegiuirile până în prezent și care singur a căzut drept pradă a unui abuz.

Alexei Gheorghe a considerat că prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești i-a fost cauzat un prejudiciu moral ce poate fi evaluat la suma de 60 000 de lei. Anume această sumă ar putea restabili echitatea socială și ar compensa la minimum toate suferințele suportate de reclamant în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil, mai mult cuantumul bănesc pentru prejudiciul moral cauzat în urma neexecutării hotărârii judecătorești în care debitorul este un organ de stat, fiind în concordanță și cu practica constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului. Mai mult, conform

aceleiași practici judiciare a Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor omului, hotărârea judecătorească nu se finalizează cu pronunțarea, ci cu executarea ei. În acest sens, o dată ce hotărârea de judecată nu va fi executată va avea loc încălcarea art. 6 din Convenție.

Prin neexecutarea hotărârii judecătorești menționate, reclamantului i s-a încălcat și dreptul la protecția proprietății, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției CEDO, iar în situația în care hotărârea judecătorească nu a fost executată, reclamantul a închiriat un apartament și a suportat cheltuieli legate de achitarea acestuia în cuantumul menționat anterior iar cu titlu de consecință și un prejudiciu moral semnificativ.

Reclamantul a menționat că orice persoană poate pretinde la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, dacă se constată o atare încălcare. Totodată, conform practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție a reținut că în cazul când se constată o neexecutare continuă (atunci când hotărârea rămâne neexecutată la momentul examinării), termenul nerezonabil se va aprecia de la data nașterii obligației de executare și până la ziua adoptării hotărârii cu privire la o eventuală constatare a violării/neviolării dreptului declarat de art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, a relatat că hotărârea judecătorească în privința sa (titlu executoriu nr. 3-2178/11 din 23 aprilie 2011), la momentul depunerii cererii de chemare în judecată nu a fost executată pe parcursul a 6 ani (72 luni), iar având în vedere că reclamantul a achitat suma de 3 500 de lei lunar pentru chiria spațiului locativ, prejudiciul suportat până la data depunerii cererii de chemare în judecată a constituit suma de 252 000 de lei.

A susținut că, la aprecierea prejudiciului moral se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare. Reieșind din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cazurile de neexecutare, mărimea acesteia este în medie de 600 Euro pentru 12 luni de întârziere și câte 300 Euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere.

A solicitat constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești- hotărârea din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău, repararea prejudiciului material în sumă de 252 000 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 60 000 de lei.

Prin cereri de concretizare, Alexei Gheorghe a indicat în calitate de intervenient accesoriu Consiliul mun. Chișinău (f.d. 50-53).

Prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial acțiunea; s-a constatat încălcarea dreptului lui Alexei Gheorghe la executarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-2178/2011 din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău; s-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Alexei Gheorghe prejudiciul material în sumă de 252 000 de lei și a prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei; în rest pretențiile au fost respinse.

La 25 mai 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost casată hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La 03 octombrie 2018, Alexei Gheorghe a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 13 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Alexei Gheorghe; s-a casat decizia din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral și se emite o nouă hotărâre prin care: s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral; s-a constatat încălcarea dreptului lui Alexei Gheorghe la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău; s-a încasat de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Alexei Gheorghe suma de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, și suma de 126 000 de lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din data de 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău. În rest, acțiunea s-a respins.

La 20 iulie 2020, prin intermediul poștei, Agentul guvernamental al Republicii Moldova a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire; recunoașterea încălcării drepturilor reclamantului garantate de Articolul 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție; casarea parțială a deciziei Curții Supreme de Justiție din 13 februarie 2019, în parte ce ține de acordarea despăgubirilor pentru încălcarea constatată; pronunțarea unei decizii de admitere a recursului reclamantului cu acordarea satisfacției echitabile pentru încălcările constatate prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție într-un cuantum proporțional cu cel acordat de către Curte în jurisprudența sa în calitate de despăgubire pentru prejudiciul material și moral, precum pentru costuri și cheltuieli de reprezentare, din contul bugetului de stat al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

În motivarea cererii de revizuire s-a indicat că la 18 februarie 2020, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova, cererea Alexei v. Republica Moldova (nr. 44686/19), prin care a solicitat prezentarea observațiilor cu privire la admisibilitatea și fondul cererii prin prisma întrebărilor formulate în circumstanțele de fapt, rezumate de către Grefa Curții Europene. De asemenea, Curtea a propus Guvernului să ia în considerare eventualitatea unui acord de soluționare amiabilă a prezentei cauze.

În baza art. 11 din Legea cu privire la Agentul guvernamental nr. 151 din 30 iulie 2015, Guvernul a considerat judicioasă procedura de reglementare amiabilă a prezentei cauze, inițind-o la 23 iunie 2020, în timp ce înaintarea prezentei cereri de revizuire constituie o condiție necesară pentru soluționarea pe cale amiabilă a acesteia, cu scopul de a remedia încălcarea drepturilor lui Gheorghe Alexei garantate de art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului și Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, la nivel național.

Astfel, invocând încălcarea art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului și Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, Gheorghe Alexei s-a plâns în fața Curții Europene a Drepturilor Omului de neexecutarea continuă a hotărârii din 27 aprilie 2011 pronunțată în favoarea sa, ceea ce îi aduce atingere drepturilor. În acest sens, reclamantul a invocat că, deși au constat încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii menționate, instanțele naționale nu au compensat în mod integral prejudiciul suferit de acesta. În cele din urmă, reclamantul a pretins că este în continuare victimă a încălcării drepturilor sale, având în vedere neexecutarea hotărârii pe întreaga perioadă de la 21 iunie 2011 până în prezent.

Conform avizelor de recepție cererea de revizuire a fost recepționată de Gheorghe Alexei, Consiliul mun. Chișinău și Ministerul Justiției al RM la data de 03-04 august 2020, or, referință nu au depus.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire întemeiată și care urmează a fi admisă din considerentele ce urmează.

Codul de procedură civilă prevede că, revizuirea unei hotărâri se cere pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeana a Drepturilor Omului, consecințe care continua sa existe, produc efecte si nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii.

În prezenta speță, toate aceste condiții sunt îndeplinite.

Din actele cauzei s-a constatat că, Curtea Supremă de Justiție examinând la 13 februarie 2019 prezenta cauză civilă a admis recursul declarat de către Alexei Gheorghe; a casat decizia din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral și a emis o nouă hotărâre prin care: a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral; a constatat încălcarea dreptului lui Alexei Gheorghe la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău; a încasat de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Alexei Gheorghe suma de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, și suma de 126 000 de lei, cu titlu de prejudiciu material

cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din data de 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău. În rest, acțiunea s-a respins.

Urmare a pronunțării acestei decizii, Gheorghe Alexei s-a adresat cu plângere Curții Europene a Drepturilor Omului, invocând încălcarea de către statul Republica Moldova în privința sa, a art. 6 § 1, și art. 1 din Protocolul nr.1 din Convenție, prin efectele generate de această decizie.

Cererea lui Gheorghe Alexei a fost înregistrată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului sub nr. 44686/19.

Prin cererea nr. 44686/19 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea Alexei v. Republica Moldova.

Curtea a solicitat Guvernului Republicii Moldova prezentarea observațiilor cu privire la admisibilitatea și fondul cererii prin prisma întrebărilor formulate în circumstanțele de fapt. Totodată, a propus Guvernului să ajungă la un acord de reglementare amiabilă a prezentei cauzei.

Astfel, la 23 iunie 2020, Agentul guvernamental al Republicii Moldova a inițiat procedura de reglementare amiabilă a prezentei cauze.

Efectele hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului prin care se constată violarea de către instanțele naționale a drepturilor omului, consfințite în Convenție, cu ocazia pronunțării hotărârilor rămase irevocabile după epuizarea tuturor căilor de atac prevăzute de legislația națională - operează asupra acestor hotărâri prin intermediul căii de atac extraordinare a revizuirii prevăzută de articolul 449 din Codul procedură civilă.

Art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă stabilește că, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova.

Conform art. 5 alin. (4) lit. b) al Legii cu privire la Agentul guvernamental nr. 151 din 30 iulie 2015, în domeniul asigurării implementării la nivel național a Convenției, Agentul guvernamental în cazurile prevăzute de lege, intervine sau participă în procedurile naționale sau solicită redeschiderea acestora.

În temeiul art. 447 lit. c) din Codul de procedură civilă Agentul guvernamental a depus cerere de revizuire.

Art. 450 lit. e) din Codul de procedură civilă, stipulează că cererea de revizuire se depune în interiorul termenului de derulare a procedurii de reglementare pe cale amiabilă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cazul prevăzut la art. 449 lit. g).

Agentul guvernamental a depus cerere de revizuire în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, învederând că reclamantul a înaintat o acțiune cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011. Astfel, instanțele naționale au constatat încălcarea dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii respective și i-au acordat despăgubiri pentru prejudiciul material și moral.

Cu referire la prejudiciul material, după examinarea materialelor prezentate, Curtea Supremă de Justiție a considerat că reclamantul a avut dreptul să solicite repararea prejudiciului material cauzat prin neexecutarea hotărârii din 27 aprilie 2011 doar pentru perioada 23 iunie 2014 - 23 iunie 2017, deoarece termenul de prescripție de 3 ani, în interiorul căruia reclamantul ar fi putut să-și apere dreptul pretins încălcat pentru perioada 23 iunie 2011 - 23 iunie 2014, fusese omis. Într-o

asemenea situație, în pofida existenței controverselor dintre părți cu privire la calculul perioadei de executare, la calcularea cuantumului prejudiciului material instanțele de judecată ar trebui să țină cont de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cauze similare.

Ținând cont de jurisprudența recentă a Curții în cauza *Cristea v. Republica Moldova* (nr. 35098/12, 12 februarie 2019), Agentul guvernamental a considerat că este necesar ca reclamantului în prezenta cauză să i se acorde o despăgubire pentru prejudiciul material și moral pentru întreaga perioadă de neexecutare, începând cu 23 iunie 2011, deoarece în jurisprudența sa constată Curtea Europeană a Drepturilor Omului face referire la conceptul de încălcare continuă. Acest principiu se referă la faptul că o încălcare se produce sau începe să se producă la un anumit moment și ea continuă să producă efecte negative (pentru reclamant) pe parcursul unei perioade de timp, adesea, nedeterminate sau nerezonabil de îndelungate. Curtea explică în jurisprudența sa, că orice persoană căreia i-a fost încălcat un drept este eligibilă pentru a-i fi reparate orice prejudicii provocate de către autoritățile naționale ale unui stat în funcție de perioada în care a survenit încălcarea pretinsă. Din acest raționament, este lesne de înțeles că și cuantumul despăgubirii acordate de către Curte pentru prejudiciul material) variază de la o hotărâre la alta. Astfel, pentru ca un reclamant, care pretinde că o hotărâre în favoarea sa nu a fost executată de către autoritățile naționale pe parcursul unei perioade nerezonabil de îndelungate, să nu se mai poată pretinde victimă a unei încălcări, acesta trebuie despăgubit pentru perioada încălcării continue.

Art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, reglementează că, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Curtea Europeană în jurisprudența sa a notat că, principiul conform căruia Convenția urmărește protejarea unor drepturi care nu sunt teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective, că respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorie, doar cu scopul de a obține o reexaminare a cauzei și o nouă hotărâre judecătorească.

Așadar, adoptarea unei soluții noi de admitere parțială a acțiunii reclamantului de către instanța de recurs, fără a fi luat în considerare faptul încălcării continuu a dreptului acestuia la executare, cu încasarea prejudiciului material doar pentru ultimii trei ani, precum și cu acordarea prejudiciului moral într-o sumă neînsemnată, ce nu corespunde practicii constante a Curții Europene, instanța a admis încălcarea dispoziției art. 6 § 1 din Convenție.

Astfel, Gheorghe Alexei, nu a beneficiat de o examinare corectă în fața Curții Supreme de Justiție.

Instanța nu a oferit reclamantului garanțiile procedurale necesare pentru a-și valorifica dreptul său la respectarea bunurilor sale, prevăzut de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, fapt ce a determinat reclamantul să suporte o povară excesivă, fiind încălcat dreptul acestuia la respectarea bunurilor sale, garantat de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Ca urmare, în speță, se atestă o încălcare a drepturilor și liberalităților fundamentale prin hotărârea judecătorească a cărei revizuire s-a solicitat, ale cărei efecte continuă să se producă și în prezent și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii respective.

Deci, faptul inițierii unei proceduri de reglementare pe cale amiabilă a cauzei, aspect redat în cererea de revizuire, impune admiterea cererii de revizuire, cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs a recursului depus de Gheorghe Alexei, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2018.

Or, atunci când Curtea constată că un reclamant nu a avut parte de un proces echitabil în instanțele naționale, redeschiderea procedurii de recurs cu respectarea cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 din Convenția este obligatorie pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Cu privire la solicitarea Agentului guvernamental de acordare a unei satisfacții echitabile pentru violarea constatată, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În baza art. 41 din Convenție, dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.

Satisfacția echitabilă poate fi acordată dacă dreptul intern nu permite sau permite doar în mod imperfect, prin repunerea lucrurilor în situația anterioară, înlăturarea consecințelor măsurii incriminate.

Mecanismul de control instituit prin Convenție are un caracter subsidiar, ceea ce presupune, conform art. 1 din Convenție, că drepturile și libertățile garantate de Convenție să fie protejate mai întâi prin dreptul intern și aplicate de autoritățile naționale.

Colegiul constată că, reclamantul a suferit un prejudiciu moral prin faptul că, instanța de recurs examinând acțiunea sa nu a dat o apreciere corectă situației din speță, fiind constatată existența unei violări, statul are obligația juridică din perspectiva Convenției de a pune capăt violării și de a-i înlătura consecințele în așa fel încât să se restabilească, pe cât posibil, situația anterioară violării prin repararea prejudiciului sub formă pecuniară.

Astfel, prejudiciul moral se acordă în raport cu consecințele negative suferite de parte, măsura în care au fost lezate acest și afectată situația socială și materială, iar în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului, aceste criterii se aplică prin necesitatea ca partea lezată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

În hotărârea din 31 octombrie 1995, în cazul Papanicholopoulos și alții contra Greciei, CEDO a afirmat cu claritate principiul conform căruia „restitutio in integrum” constituie modul adecvat de reparare a prejudiciului și reprezintă o obligație juridică izvorâtă din art. 46.

O hotărâre constatând existența unei violări, antrenează pentru statul pârât obligația juridică din perspectiva Convenției de a pune capăt violării și de a-i înlătura consecințele în așa fel încât să se restabilească, pe cât posibil, situația anterioară violării.

Repararea prejudiciului cauzat printr-o hotărâre judecătorească, prin care s-a încălcat grav un drept prevăzut de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, poate fi efectuat în primul rând prin modificarea (casarea) acesteia și numai apoi prin acordarea unei compensații pecuniare.

Prin urmare, suma de 1 650 de euro cu titlu de prejudiciu moral solicitată de Agentul guvernamental reprezintă o satisfacție echitabilă pentru nerespectare de către instanța de recurs a garanțiilor procesuale și a dreptului la un proces echitabil.

Or, daunele morale nu pot avea un caracter simbolic, ci trebuie să reprezinte o recompensă serioasă pentru repercusiunile negative ale încălcării societății reclamante.

Reieșind din cele supra relatate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de revizuire în limita susținută de Agentul guvernamental, a constata încălcarea dreptului lui Gheorghe Alexei garantat de art. 6 § 1, și de art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, a casa decizia Curții Supreme de Justiție din 22 noiembrie 2012 și de a acorda satisfacție morală reclamantului cu reținerea cauzei civile în instanța de recurs, pentru examinarea cererii de recurs.

În conformitate cu art. 269-270, art. 449 lit. g), art. 452 și art. 453 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Oleg Rotari.

Se constată încălcarea dreptului lui Gheorghe Alexei garantat de art. 6 § 1, și de art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

Se acordă lui Gheorghe Alexei satisfacția echitabilă pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenției în quantum de 1650 (una mie șase sute cincizeci) de euro, în calitate de despăgubire pentru prejudiciu moral, care vor fi convertiți în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului, și suma de 10 000 (zece mii) de lei pentru orice costuri și cheltuieli de reprezentare.

Se încasează de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Alexei suma de 1 650 (una mie șase sute cincizeci) de euro, convertiți în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului, și suma de 10 000 (zece mii) de lei pentru orice costuri și cheltuieli de reprezentare.

Se casează decizia Curții Supreme de Justiție din 13 februarie 2019.

Se reține prezenta cauză civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executorii judecătorești

Nicolae Paşa și Nicolae Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs, a recursului declarat de Gheorghe Alexei, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2018.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat